

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nerancate nu se
primesc.—Manuscrise nu se
retrimit.

INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele:

BIBLIOTECA DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.
Ruz. Angenfeld & Emeric Les-
ner. Heinrich Schalek. A. Op-
pelt Nachf. Anton Oppelk.
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger. Ekstein Bernat. Julius
Leopold (VII Erzsébet-közut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană
10 bani pentru o publicare.—
Publicări mai dese după tari-
fa și învoială.—RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fr. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe trei
luni 6 corone.—Un exemplar
10 bani.—Atât abonamentele
cât și inserțiile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 245.

Brașov, Joi 7 (20) Noembrie

1902.

Creditul statului român.

I.

Le este cunoscut cetitorilor noștri, că în pressa din străinătate, în cea jidovescă firesc, s'a scris mult în timpul din urmă despre starea economică a României și s'a scris în spirit dușmanos și tendențios. Fiind-că statul român nu se grăbesce nici-decum a acorda drepturi politice Evreilor în massă, el este hult și nimic ce are nu este bun. Propaganda ostilă României a mers până a tinde de-adreptul la subminarea totală a creditului și posesorii hârtiilor de stat române au fost spăriați și haranguați, ca să-și vândă hârtiile, spunându-li-se, că starea financiară a țerei e cu totul dărăpănată.

A fost d'ér necesar a-se lămuri opiniunea publică europeană despre adevărata situațiune economică și financiară a României. Câte-va foi de sémă germane au publicat cu scopul acesta important(î) articoli rectificatori, arătând tendința speculativă și netemeinicia faimelor rele răspândite despre Românie.

Acum de curând a apărut însă un studiu important financiar-politic în München, scris de baronul Dr. de Brackel. Acest studiu*) dă o iconă a stărei economice în România, basată pe date fundate, pe care o face să apară într'o lumină favorabilă, în tot cazul însă într'o lumină, care este mult mai aproape de adevăr. Vom înșira aici momentele mai principale precum și conclusionile espuerilor studiului amintit.

Se scie, că numai cetățenii români naturalizați pot să cumpere pământuri și să exercite drepturi politice. Massa cea mare a populațiunii evreiescî din România, care atinge numărul de 250 mii suflete, e com-

pusă — d'ice autorul studiului din cestiune—tot din cetățenii nenaturalizați. Românii sunt contra naturalizării în massă a Evreilor, căci cu drept se tem, că într'un asemenea cas moșiile îndatorate ar ajunge imediat în mâinile creditorilor hipotecari jidovi, îndată ce aceștia ar avé dreptul de-a cumpăra proprietăți la țără.

Legea meșeriașilor, votată de curând în România, de aceea a iritat a-a de mult pe Evrei, fiind-că după litera ei numai acei meseriași au dreptul activ și pasiv electoral pentru tribunalele de arbitri și corporațiunile breslelor de meseriași, cari exercită drepturi politice; de unde urmază, că meseriașii evrei nu pot avé influință asupra conducerii breslelor. S'a afirmat însă altceva, s'a d'is că legea ar opri chiar pe meseriașii români de a-și continua activitatea și că din cauza acesta mii de meseriași evrei sunt cu totul espuși volniciei funcționarilor administrativi români, ceea-ce nu e adevărat.

După ce acesta tendențiosă și răutăcioasă interpretare a legii meșeriașilor nu a prins, cum ar fi dorit cei-ce au răspândit'o, ei începură să combineze cestiunea evreiască, din care făcuseră o cestiune „a străinilor“, cu situațiunea financiară a României. Diceau, că fără îmbunătățirea legilor privitoare la străini, nu se pot îmbunătăți nici finacele române. Țera are lipsă de capitaluri străine, ca să-și pótă ridica industria și capacitatea puterii sale de contribuție. În loc de a favorisa pe străini însă ea îi strimtoază și de aceea țera nu mai pótă scăpa de datorii.

Se mai d'icea, că datoriile publice ale României sunt deja așa de mari, încât nici chiar anuitățile nu pot fi acoperite decât prin nouă împrumuturi. În fine se d'icea, că instițuirea unei controle financiare internaționale este neapărat de lipsă pentru apărarea intereselor creditorilor

României, căci acesta nici că mai pótă face împrumuturi, deoarece bate înzadar pe la ușile marilor bancheri.

Tóte aceste atacuri — d'ice autorul — aveau de scop de a îndemna pe marii financiari evrei să nu mai dea nici un împrumut statului român până ce nu-și va schimba legile pentru străini, cu alte cuvinte, până ce nu va împlini dorințele Evreilor.

O urinare rea totuși au avut uneltirile Evreilor în pressă și în parlamente (mai ales în al Ungariei și al Angliei). A scădut adevărat în mod simțitor cursul hârtiilor de valóre române. Și acesta s'a întâmplat tocmai într'un timp când, în urma marilor economii ce s'au făcut în anii grei de crisă, în toate pozițiile bugetare, se ivise erășii un escedent în cassele statului!

Primarul Londrei și ambasadorul României. O scire sensațională a sosit d'ilele acestea din Londra, aproape necredibilă, care însă este confirmată de „St. James Gazette“. Scim, că noul primar al Londrei, Markus Samuel, este evreu. Ei bine, orașul Londra a dat, ca de obicei, un banchet în Guildhall, la care a fost învitat întregul corp diplomatic. Numai ministrul plenipotențiar al României n'a primit invitare la acest banchet. Causa este, că Lord-mayorul, ca Jidov ce este, nu-i nici-decum mulțumit cu atitudinea României în cestiunea Evreilor.

Un redactor al d'iarului „St. James Gazette“ a avut în această afacere o convorbire cu Sir Markus Samuel, cu care ocaziune acesta i-a declarat, că cu intențiune ambasadorul României a fost lăsat afară din lista invitaților, și a observat, că este us în Mansion-House (palatul primăriei) de-a nu invita pe reprezentantul unui stat, care refuză de-a împlini îndatoririle ce i-le împune un tratat.

„St. James Gazette“ află, că guvernul engles a fost întreat în această afacere, d'ér răspunderea pentru ceea-ce s'a petrecut, cade cu totul asupra lui Mansion-House.

Procederea primarului Londrei este cu atât mai bătătoare la ochi, cu cât se scie, că relațiile dintre curtea română și cea englesă sunt cele mai cordiale, fiind ambele case domnitóre chiar înrudite. De la Markus Samuel, care se fălesce, că e Jidov și solidar cu cauza jidovismului, se puté aștepta chiar și o necuviință și grobianitate ca acesta, care numai onóre nu face Londrei.

Noul debut al lui Apponyi. Contele Albert Apponyi s'a ilustrat erășii. Filiala din Nagyszombat a „Reuniunii culturale din Ungaria-de-sud“ și-a ținut la 17 Noembrie adunarea generală. Cercul electoral Nagyszombat a ales de deputat la alegerile de acum un an pe naționalistul slovac Kollar și tot în Nagyszombat locuesce un alt deputat naționalist slovac, Veselovsky. Imprejurarea, că populația cercului și orașului e în majoritate covârșitoare slovacă, l'a îndemnat pe Apponyi să profite de ocazia întrunirii și să țină erășii un discurs plin de frase șoviniste. Ceva nou n'a spus însă nici aici. A repetat frazele despre necesitatea conlucrării statului și societății contra „agitatorilor“ naționaliști.

Amânarea parlamentului austriac? Din Viena se anunță, că nefiind nici o speranță, ca Cehii și Germanii să fie înduplecați pentru pace, *septemăna viitoare se va amâna parlamentul.* Atêrnă de la deciziunea coronei, decât în timpul acesta guvernul va mai iniția ori nu o acțiune de împăcare. Unele cercuri politice cred firm, că „Reichsrath“-ul se va amâna numai din causă, ca așa numitele necesități de stat să fie rezolvite prin § 14. Alții însă cred, că Koerber nu va lua asupra sa odiul acesta și că mai curând va face loc altui ministeriu.

Reorganizarea macedonenilor. „Cronica“ primesce din Sofia scirea, că comitetul central pare pentru moment inactiv și descurageat, în provincie din contră: subcomiteele din toate orașele desfășură o activitate febrilă. La Stenimaho s'a ales o

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Umbrela.

De Guy de Maupassant.

Dómna Oreille era fôrte economă. Se uita bine și la un ban și avea un șir întreg de principii severe, când era vorba de înmulțirea banilor.

Servitóre ea trebuia să desfășure întotdêuna o elocență deosebită până să la coșnita de la cuiu pentru a face cumpărături, ér domnul Oreille își primea numai cu mare greutate banii săi de buzunar. Cu tóte că erau avuți și n'aveau copii, totuși dómna Oreille simțea în totdêuna o adevărată durere, când vedea, că banul iese din casă. I-se săgeta inima. Și întotdêuna de câte ori avea vre-o têrguială mai mare, să fi fost acesta cât de trebuinciosă, dormea în noptea următoare fôrte réu.

Oreille îi repeta în continuu nevetei sale: „D'eu, ai putea să ai o mână mai darnică, căci noi nu cheltuim nici interesele nòstre“.

Ea răspunde: „Nu se scie nici-odată ce se pótă întâmpla. E mai bine să ai ceva mai mult, decât mai puțin.“ Ea era o femeie mică, de patru-șeci de ani, vidie, deja cam cu crețe în față, fôrte curată și ușor iritabilă.

Soțul ei se plângea în tot momentul, că-i scurtéză miclele trebuințe.

Cu deosebire îi erau penibile acele scurtări, ce-i ofensau mândria.

El era șef de birou la ministeriul de rêsboi și ocupa acest post numai la dorința soției lui, care voia să-și mai mărescă venitele menagiului ei, pe care nici că le folosia tóte.

Ea, spre risul colegilor săi, deja de doi ani îl lăsă să mERGă tot cu aceeași umbrelă*) cărpită la birou. Când se sătură și el în fine de batjocurile lor, ceru dómnei Oreille să-i cumpere o nouă umbrelă. Ea cumpără una cu opt franci și cinci-șeci, un articol de reclamă dintr'o prăvălie mare. Când zăriră colegii lui această umbrelă, de cari pe atunci vedeai prin Paris cu miile, începură din nou cu tachinările

lor, și domnul Oreille avea fôrte mult să sufere. Se înțelege, umbrela nu era de nici o trébă. După trei luni nu mai puté fi folosită de loc, și ilaritatea în ministeriu deveni tot mai generală. I-se făcu chiar o poesie, care de diminéța până s'era se putea auzi în tóte etagele marelui edificiu.

Oreille era desperat și spuse în mod fôrte energic soției sale, să-i cumpere o umbrelă nouă, și încă una de mătase bună, cu două-șeci de franci, și să-i presinte socotéla.

Ea cumpără una cu optșpreșeci franci și dându-o bărbatului ei, observă roșie de mânie. „Pe asta trebuie să o porți cel puțin cinci ani.“

Oreille triumfă, ér umbrela lui produse mare svon în birou.

Când se întorse s'era acasă, soția lui aruncă o căutătură neliniștită pe umbrelă și d'ise: „N'ar trebui s'o lași să stea înfășurată, căci se taie mătasea. Iți spun atât, ai grije de ea, căci curând nu vei vedé alta nouă“.

Ea luă umbrela, desprinse veriguța,

ce o ținé înfășurată printr'un elastic, și o scutură. De-odată rămase încremenită. O mică gaură de mărimea unei centime se observă la mijlocul umbrelei. Fără îndoială era arsă c'o țigară!

„Ce-i asta?“ strigă ea.

Bărbatul ei răspunde liniștit, fără a-și ridica ochii: „Ce să fie?“

De mânie era aprópe asficsiată și nu putea vorbi. „Tu... tu ai... tu ai ars umbrela. Sigur ai înebunit! Vrei să ne ruinezi?“

Ingálbenind se întorse spre ea: „Ce d'ici?“

„Dic, că ți-ai ars umbrela! Uite...“ și ea se aruncă asupra lui, ca și când ar voi să dea în el, ținându-i mica arsură sub nas.

La vederea acesteia îl cuprinse mare consternare: „Ce-i asta? Eu nu sciu! N'am făcut'o eu, îți jur că n'am făcut'o. Nu sciu într'adevăr, cum a căpătat umbrela această gaură.“

„Pariez“, strigă ea, „că în birou ai făcut fasóne cu umbrela, și ai arătat'o tu-turor de-arêndul!“

*) Parapluie=plouier, cortel.

în mijlocul unei frumoase serbări oferită de d-l colonel Hîrjeu ofițerilor și soldaților din regiment, petrecându-se în cea mai mare veselie. Noul creștin pe ziua de ați, Mercuri, se va elibera din armată după un serviciu de 3 ani.

Procesele de divorț țin recordul la palatul de justiție din Bucuresci. Pe ziua de Lună nu mai puțin de 39 de procese sunt înscrise la secția II-a a tribunalului și 19 la secția I-a.

Concert. La restaurantul văduvei Gabel (Redută) mâne Joi în 20 Noemvrie muzica orășenească va da un concert. Asemenea concerte vor avea loc în fiecare Joi. *Bere de Pilsen.*

În magazinul de încălțăminte I. Sabadeanu Brașov, Strada Porții Nr. 10 care de 34 ani se bucură de un renume bun și care posedă un mare sortiment (alegere) de încălțăminte solidă și modernă, de toate soiurile pentru domni, dame și copii, de iernă și de vară, se poate procura încălțăminte cu *pr. țuri reduse, foarte ieftin,* gata precum și după măsură. Pentru soliditate garantează firma.

Sfințire de biserică.

Varviz, Noemvrie 1902.

— Fine. —

Prea Ven. consistor mitropolitan, cu rezoluțiunea de dto. 14 Octomvrie 1902 Nr. 5980, cu mare bucurie luând act despre raportul protopopului, cum-că biserică din Varviz încurând va fi terminată, notifică cum-că pentru binecuvântarea acoalea a delegat pe Ilustr. sa Dr. Vasiliu Hossu, prelat papal și canonic metropolitan.

Sfințirea bisericii a fost fixată pe ziua de 8 Noemvrie a. c., ziua de sf. Dumitru. Vechia biserică și-a finit rostul în ziua de sf. Dumitru și etă că și noua biserică cu această și memorabilă începe a acroți pe credincioși sub aripele sale.

Conform programului, delegatul Esc. Sale avea să sosescă la Varviz în 7 Nov. la 3 ore p. m., d-er caprițioșele împrejurări, — căroră este spus călătorul prin părțile muntoase ale noastre, vorba fiind de o distanță de peste 100 km. cu trăsura — a schimbat primul punct din program, mutându-l pe 7 ore séra, și așa nu s'a putut face primirea îndatinată la porța triumfală.

Până la sosirea delegatului, protopopul Câmpean cu asistență numărösă, a celebrat utrenia, mănecatul și litia, conform prescrișelor rituale. După finirea acestora sosesc și cel mult așteptat, întâmpinat fiind de preoțime în frunte cu protopopul. Cu delegatul era și d-l profesor de cant Aron Papiu, 3 clerici din seminarul din Blăși, precum și preotul Ioan Gergely din Sovata.

După prezentarea reciprocă a oșpeților, a urmat cina comună la casele parochiale, cu care ocaziune parochul locului a toastat pentru Escelența Sa mitropolitul și pentru delegatul mitropolitan. În cuvinte mișcătoare ne-a spus în răspunsul său d-l Dr. Hossu, că decă în anul 1900 — când avurăm rara fericire de a-l primi pentru prima oară în mijlocul nostru — a venit să împace turburările iscate pe atunci, având ocaziune a se convinge despre stările desolate din această parochie, așa acum și-a ținut de plăcută datorință a se pute bucura dimpreună cu noi de progresul uimitor realizat în timp așa de scurt.

În dimineța zilei de 8 Nov. 1902 mulțimea poporului adunat de prin satele din vecinătate, începă a se posta în jurul noiei biserice. La 9 ore a. m. Ilustritatea Sa a fost invitat a începe serviciul sfințirii, după ce biserică era ticsită literalmente de popor.

Între preoții asistenți erau: protopopul Câmpean, preoții: P. Moldovan din Varviz, Simeon Sbârcea din Toplița, Simeon Cotta din Bicaz, Ioan Dobrean din Corbu, Virgil Codarcea din Șermaș, Ioan Gergely din Sovata, Iuliu Băieșu din Al-falău, Nicolau Mureșian din Craifalău, lec-

torii Traian German și Popovici, și clericul Gergely.

Cântările rituale le-a executat corul învățătorilor tractuali, sub conducerea profesorului Papiu. Începerea serviciului s'a făcut cunoscută prin 3 salve de tréscuri și trasul clopotelor. Pe lângă mulțimea poporului, printre care am putut observa pe toți fruntașii din parochiile din vecinătate, a mai luat parte multă inteligență maghiară, ér dintre Români: On. d. Popescu paroch gr. or. în Toplița, d-l Ioan Urzicean notarul Bicazelor, d-l Dumitru Dobrean, mare proprietar, d-l Aurel Nicolescu comerciant în Tulgheș, mulțime de dame și domnișore ș. a.

Cu acest prilej, s'a colectat cu discul 62 corone, la care sumă s'a mai adaus 5 cor. de la d-l Dumitru Dobrean, și alte 5 cor. de la d-l Aurel Nicolescu din Tulgheș, cu totul decă 72 cor.

După sêvirșirea actului solemn al sfințirii bisericii, s'a început s. liturghie. După cetirea evangheliei Ilustritatea Sa a ținut predica ocașională, în termeni atât de preciși și poporali, încât nu a fost credincios la inima căruia să nu fi pètruns tôte cuvintele, carî cergeau de pe buzele vorbitorului. Spune că edificarea bisericii, în timp așa de scurt și în împrejurări atât de nefavorabile — este o minune. Aduce laudă și mulțămintă lui Dumneșu, recunoscință binemeritată poporului, curatoatului și conducătorilor, și împărtășesc binecuvântarea arhierescă.

După sf. liturghie d-l delegat, însoțit de preoții fungenți și de popor a eșit în cimiteriu, unde a cetit deslegările morților, usitate pe aici, apoi a lăsat să se cetescă toți binefăcătorii noiei biserice. Terminându-se serviciul religios la 12 ore din și, au urmat recepțiunile la casele parochiale, unde s'a prezentat mai întâi curatoratul bisericesc în frunte cu preoții locali, exprimându-și mulțămintele cele mai sincere, ca adevărați fi sufletesci, pentru atențiunea deosebită cu care i-a învrednicit preabunul nostru mitropolit întru sêvirșirea acestui sublim act sêrbătoreș, care a lăsat suveniruri neșterse în inimile asistenților. A urmat apoi preoțimea tractuală în frunte cu protopopul, apoi corpul învățătorilor, oșpeții și în urmă credincioșii gr. cat. din filiile maghiarizate Ditró și Remetea-Sincu.

La 1 și 1/2 ore p. m. s'a ținut banchetul în școlă, cu care ocașie Ilustritatea Sa a toastat pentru Papa Leo, pentru Monarchul și pentru Escelența Sa mitropolit Victor. Protopopul tractual pentru delegat, preotul P. Moldovan pentru protopop, preoțime ș. a.

Ridicându-se banchetul la 3 ore p. m., d-l delegat se reîntorce la casele parochiale și aici luându-și rămas bun de la căseni și de la ceilalți oșpeți, însoțit de protopopul și suita, a plecat la Gyó-Szt. Miklos.

După o sêrbătorire atât de măreță și senină, pe cât de senin și favorabil a fost și timpul, etă că am rămas din nou pe lângă ocupațiunile zilnice de mai înainte...

V. U.

Demonstrație înaintea bisericii.

Cetitorii noștri cunosc afacerea parochiei rutene din Careii-mari, aparținătoare diecesei române unite a Oradiei-mari. Consistorul gr. cat. din Oradea a nimit un preot român la postul vacant din acea parochie.

Instalarea noului preot s'a făcut zilele trecute, în nise împrejurări curioșe. Rutenii, carî constitue comunitatea biserică și carî își au biserică lor pe lângă biserică Românilor uniți din Carei, instigați prin cine seie ce réuvoitori s'au pus în ușa bisericii și au vrut să împiedece cu forța instalarea preotului. În urma această preotul și protopopul au cerut ajutorul poliției, ca să potă intra în biserică. După informațiile foilor maghiare, nici unul dintre poporenî nu i-au urmat, ci au rămas cu toții afară și au început să cânte „Himnus“-ul și „Szozat“-ul maghiar. (!)

„Budapesti Tudositó“ spune, că ministrul Wlassics a cerut de la vicarul general episcopesc Dr. Lauran raport în cauză. Dr. Lauran a dat raportul cerut, în care spune, că în timpul vacanței scaunului episcopesc densus n'a putut pune sub de liberare petiția Rutenilor cu privire la anectarea parochiei din Carei la diecesa Muncaciului. De altfel tótă cauza acestei mișcări este a-se căuta — dice vicarul — în cërta, ce s'a iscat în jurul numirei noului preot. O deputație din Carei i-a cerut să numescă un administrator, în interesul văduvei rămase după fostul paroch. Acesta s'a amănat până la 1 Noemvrie. În cestiunea limbei liturgice a răspuns deputațiunei, că ar condamna pe acel preot, care n'ar ține predică în limba pricepută de poporenî (în cazul de față limba maghiară, căci toți Rutenii din Careii-mari sunt *maghiarizati*), însă dinpotrivă, nu pote să permită decăt întrebuițarea cărților liturgice prescrișe de canóne. Vicarul a adaugat, că încorporarea Careilor-mari la diecesa Muncaciului nu o cer toți credincioșii, căci numeroși parochieni au declarat, că ei se împacă cu starea de acum și doresc a păstra *limba liturgică rutenă*.

„Bud. Tud.“ spune mai departe că ministrul Wlassics a luat spre sciință fără de nici o observare raportul vicarului Dr. Lauran, care a conferit parochia preotului Georg Kavasy, cunoscător perfect al limbei maghiare.

*

Din incidentul acesta foile ungueresci l'au atacat pe Dr. Lauran, imputându-i că e condus de tendințe antimaghiare. Dr. Lauran a protestat la rëndul său contra acestei învinuirii înaintea unui corespondent al diarului „Bud. Hirlap“, adaugând, că tocmai el este acela, care a scris volumuri întregi în limba maghiară, apoi a dat espresie speranței, că după numirea noului preot, spiritele se vor liniști.

Premiile Academiei în 1902.

Joi s'au închis înscrierile la premiile Academiei Române. Etă lista completă a lucrărilor prezentate.

La *Premiul Adamachi* de 5000 lei, ce se va decerne unei cărți cu cuprins moral de ori-ce natură, concureză: colonel Th. Șerbănescu: Poesii; Haralamb Lecca: Căni; Radu D. Rosetti: Din Largul Lumii; Jean Bart: Jurnal de Bord; Ion Adam: Leagănușul viselor; dr. Manicamide: Microbul tusei convulsive; Ioan Rădulescu: Probleme ale culturii române; căpitan Arghirescu: Studiul răsboiilor moderne; Th. Speranță: Anecdote; St. Iosif: Poesii; P. Dulfu: Ifigenia în Taurida; P. Dulfu: Legenda țigănilor; P. Dulfu: Folóșele învățăturii; preotul Anghel Constantinescu: Regenerarea femeii prin creștinism; Eugenia Ianculescu de Reus: Voință; dr. Neagoe: Capitala noastră higienică; Ilie Bărbulescu: Studiu privitor la limba și istoria Românilor; Iosif Blaga: Analise psihologice; Corneliu Botetz: Codicele de sedință; locotenent Șerbănescu: Bulgaria și Rumelia; Vasile Ranta Buticescu: Novele; Gr. Tăușan: Filosofia lui Kant; Păun Drăghicescu: Descoperirea telegrafului fără sarmă; M. N. Pacu: Învățătura evanghelică; Ioan P. Condiescu: studiu asupra organizării școlii de meserii; I. Candid: Introduțiune la organizarea muncii industriale; Augustin Bunea: Cestiuni relative la Transilvania; Rădulescu Niger: Din valorile vieții; Ioan Petrovici: Un colț din viață; Ștefan Meitani: Evoluția dreptului de proprietate; D. Alecsandrescu: Pneumo enterita infecțioasă la porci.

La *premiul Năsturel Herescu* de 40 0 lei, ce se va decerne unei cărți cu conținut de ori-ce natură concureză: Gr. Tăușan: Filosofia lui Plotin; A. Davila: Vlaicu Vodă; colonel Boerescu: Răsboiul anglo-bur; colonel Hîrjeu: Istoria artei geniului; Al Manicamide: Algebra; George Dumitrescu: Imn regal; N. T. Ionescu și dr. Kaminsky: Causel mortaliității primei copilării în România; G. M. Ionescu: Istoria Cotrocenilor; T. Păcățianu: Cartea de aur; maior I. Popovici: Organizarea armatei române; I. Bogdan: Documente relative la relația țerei cu Brașovul; Mihail Dragomirescu: Teoria poesiei și elementele literaturii.

La *premiul Heliade Rădulescu*, de 5000 lei, ce se va decerne unei cărți cu conținut literar, concureză: Maior Negreanu M. S. Regele Carol I; I. Slavici: Din bătrâni; Dulu Zamfirescu: În răsboiu; G. Tu-

tovanu: Albastru; Iuliu Dragomirescu: Poeme; Gr. Ionescu: Influența culturii grecesce; Tit Chitul: O fată de Tarabostos; Neea Georgescu: Sórele și curcubeul; Gr. Cesar: O scântee de îndrumare; Th. Speranță: Sybaris; Ioan Gorun: Alb și negru; Gh. Silvan: Cuiburi părăsite; Demetrius: Versuri.

ULTIME SCIRI.

Viena, 19 Noemvrie. Svonul despre amânarea parlamentului nu affă credemânt, asemenea nici scirile despre disolvarea parlamentului.

Petersburg, 18 Noemvrie. O notă oficiósă rusescă publicată în diarele de aici, dice că situația creștinilor din Macedonia este durerósă, d-er cu tóte acestea guvernul rusesc doresce să vadă încetând agitațiunea, căci el nu vré nici o schimbare în actualele stări din Balcani.

Diverse.

Femei arhitecte în America. În Statele-Unite din America se affă un mare număr de femei arhitecte. D-șora Ida Ana Ryer, încă în primul an al studiilor ei, desemna cu predilecțiune planuri de clădiri. După câți-va ani obțină la un concurs de planuri premiul prim. După aceea a fost invitată să concureze împreună cu colegile ei din clasa cea mai înaltă la premiul pentru artele frumoșe. Ea obțină premiul al doilea. Actualmente profesază arhitectura în orașul Waltham, Statul Massachusetts.

În New-York sunt vestite arhitectele Hands și Gannon, carî sunt tovarășe. Ele fac planuri pentru locuințele model destinate familiilor muncitóre, pentru care scop au trăit mai mult timp printre lucrătórele din fabrici.

Aceste clădiri sunt fôrte comode și igienice. Firma Hands și Gannon a făcut planurile pentru spitalul Florence din San-Francisco și au construit pentru un domn Johnson din California o vilă după modelul palatului țarului Rusiei de la Livadia.

Firma E. C. Holman lucréză de nouă ani de zile în tóte Statele Unite. Ea construiesce de tóte: teatre, hoteluri, vile, etc. Puțini mușterii sciu, că arhitectul lor care-și întinde activitatea până la Jamaika, este o femeie, adecă dómna Elisabeta Hollman.

D-na Minerva Barker Nichols, din Brooklin, a fost o arhitectă fôrte distinsă mai cu sémă în ceea ce privesce locuințele, în care a creat tot confortul pentru femei și copii. Ea nu numai că desemna singură planurile, d-er dirigea lucrările clădirii.

Fôrte activă și capabilă este d-na Wagner din Pitsburg, care desemneză și construiesce de asemenea singură. Ea a construit școli, universități, biserici, capele, etc., d-er mai cu plăcere construiesce case de locuit. Imposantul palat al femeilor de la expoziția din Atlanta, a fost opera ei.

Aceste exemple arată în chip îndesulător, că pe acest tărîm al arhitecturii se deschide femeilor talentate și cu cultura necesară un vast câmp de activitate.

Literatură.

A apărut „*Almanachul*“ societății „*Petru Maior*“ Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8° cu 144 pagini. Prețul 4 corone. Se affă de vânzare la programul A. Mureșianu cu prețul indicat, plus 35 bani porto.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 18 Noemvrie.

Pomul verde: Pap, Szarvas; Hartmann, Budapesta; Widmann, Făgăraș.

Europa: Balla, Aiud; Lassing, Wisselberg, Pollák, Triest; Dr. Apáthy, Führer, Cusșiu; Heller, Berchlocher, Viena; Reichenberg, Haertl, Sohr Budapesta.

Coróna: Reikl, Salzburg.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Poj.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,**

39 pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru comandație.)

Atragem atențiunea ceteritorilor asupra cărților de mai jos, cari se vând cu prețuri reduse, ba chiar numai pe jumătate, de cum s'au vândut până acum.

1) *Lascar Viorescu, O icônă a Moldovei din 1851* de Wilhelm de Kotzebue. E cunoscută această scriere ca o lucrare istorică de mare valoare în literatura noastră. Conține 268 pag. cu tipar curat și hârtie de lux. Prețul în loc de 4 cor., cum s'a vândut până acum, este azi numai 2 cor. (+ 30 ba. portu.)

2) *Poesii* de *Vermica Mică*, regretata noastră poeză. Conține 144 pag. în loc de 3 cor., se vinde numai cu 1 cor. 50 b. (+ 10 b. portu.)

3) *Poesii complete* de *Carol Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaților noștri și poeziile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Prețul s'a redus dela 4 la 2 cor. (+ 20 b. portu.)

7) *„Vrei să te iubescă bărbatu?“* Brașura cu acest titlu conține povești practice serioase și foarte potrivite pentru familiile bune. Prețul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. portu.)

4) *Instrucțiunea gimnasticeii* în școlile de băieți și de fete. Cu 67 figuri în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr și la școala normală de institutori din București. Preț. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. portu.) De lipsă e mai cu seamă pentru învățători.

5) *Originea monedelor* (a banilor) de *M. C. Sufu*, o interesantă conferință ținută la Ateneul Român din București. În loc de 1 leu se vinde cu 50 bani.

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Novembre n. 1902

Renta ung. de aur 4%	120.55
Renta de corone ung. 4%	97.55
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	90.40
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	97.50
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	98.50
Bonuri rurale ungare 4%	199. —
Bonuri rurale croate-slavone	157. —
Impr. ung. cu premii	101. —
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	100.75
Renta de argint austr.	120.60
Renta de hârtie austr.	100.10
Renta de aur austr.	92.15
Losuri din 1860.	150.75
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.66
Acții de-ale Băncei ung. de credit	698. —
Acții de-ale Băncei austr. de credit	663.50
Napoleondori	19.07
Mărci imperiale germane	116.15
London vista	239.10
Paris vista	95.22 1/2
Rente austr. 4% de corone	95.15
Note italiene	—

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX



Serviciul cel mai prompt, solid și conștientos oferă noul aranjat

BIROU de INFORMAȚII

și

MIJLOCIRI de SERVITORI

Rudolf Haas,

(2-3.) 3. Strada Mihael Weiss 33.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Novembre n. 1902.

Banot rom. Cump.	18.90	Vând.	18.94
Argint român.	18.80		18.88
Napoleond'orf.	19.04		19.07

Galben	11.20		10.80
Ruble Rusesce	2.54		—
Mărci germane	117.25		—
Lire turcesce	21.40		21.50
Scris fonc. Albina 5%	101.		102. —

In Transilvania

Cea mai mare colectură principală

invită prin prezenta pe On. sa clientelă a-și procura

Losuri de clasă

pentru tragerea din:

20 și 21 Noemvrie n. a. c.

cu prețurile originale statorite de Direcțiune și adevă:

Un los întreg Cor. 12.— Un los de un sfert Cor. 3.—
" " de jumătate " 6.— " " " optime " 1.50

Considerând, că am plătit până acuma Onor. noastre clientele câștiguri colosale ca:

Unasutămii Corone pe Nr. 96229 in Brașov,

Douădecimii " " " 65164 " "

Treidecimii " " " 22533 " Sibiu,

Douădecimii " " " 12893 " Seghedin,

Decemii " " " 6366 " K-Vásárhely,

Decemii " " " 52070 " Satulung,

Decemii " " " 65170 " Câmpina,

Decemii " " " 65579 " Răsnoy,

mai departe câștiguri de: **Cincimii, Douemii, Unamii corone etc.** în sumă totală de milioane, rezultă, că colectura noastră așa de norocoasă e de preferit față de altele.

Efectuăm comanda din afară cât se poate mai prompt și plătim toate câștigurile fără nici o detragere și sub cea mai mare discrețiune.

Jacob L. Adler & Fratele,

societate de bancă în comandită, Brașov

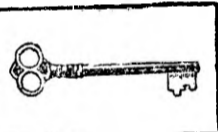
cea mai mare colectură principală din Transilvania.

Săpun în rude

SCHICHT.



MARCA: Cerbu și seu Cheia



**Săpunul cel mai bun și cu spor
de aceea cel mai ieftin.**

Se capătă pretutindenî

(725),9-40.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvénszék, mint telek onyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Albina“ tak- és hitelintézet végrehajtónak Staien Juon és neje Sirbu Mária végrehajtást szenvedő elleni 130 kor. tőkekövetelés és járadékai iránti végrehajtási ügyeben a brassói kir. törvénszék (a brassói kir. járástörvényes területén levő

I. a keresztfényfalvi 160 sz. tjkvi	161 hrsz.	egész ingatlanra	320 kor.
II. az u o.	212 " "	" " "	320 "
III. az u o.	200 " "	" " "	800 "
IV. a rozsnói	2224 " "	5815 " "	67 "
V. és a brassói	5313 " "	23047 " "	21 "
		24371 " "	37 "

koronában ezenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1903 évi Február hó 3-ik napjának es pedig a rozsnói ingatlanokra délelőtt 9 órakor, a keresztfényfalvi ingatlanokra d. u. 3 órakor és a brassói ingatlanokra, a 1903 évi Február hó 4-én d. e. 9 órakor az illető községek községházánál, illetve ezen kir. törv.-szék 5. számú árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatum fognak.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok beszárnak 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42 §ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170 §a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt atszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi július hó 25-ik napján.

A brassói kir. tör.-szék, mint telek onyvi hatóság.

Kovács,
bíró.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe trei luni . . . 6 cor.	Pe trei luni . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . 12 „	Pe șese luni . . . 20 „
Pe un an 24 „	Pe un an 40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:	Pentru România și străinătate:
Pe an 4 cor.	Pe an 8 fr.
Pe șese luni . . 2 „	Pe șese luni . . . 4 „
Pe trei luni . . 1 „	Pe trei luni . . . 2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin
—o mandate postale. —o

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoască a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“